

Sygn. akt IV U 824/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2024 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Koronowski

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2024 r. w Elblągu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

nr (...) z dnia 25 sierpnia 2023 r., znak (...) - (...)

o należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne

I. zmienia zaskarżoną decyzję w części w ten sposób, że stwierdza, iż J. G. nie ma obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia indywidualnej pozarolniczej działalności gospodarczej za miesiące sierpień i listopad 2018 r., styczeń i luty 2019 r., styczeń i listopad 2020 r. oraz styczeń i wrzesień 2021 r.;

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt IV U 824/23

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. G. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. nr (...) z dnia 25 sierpnia 2023r., znak: (...) stwierdzającej, że za skarżącego, jako osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, za okres od lipca 2018r. do grudnia 2021r. występuje obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne w podwójnej wysokości z następujących rodzajów działalności: z indywidualnej pozarolniczej działalności gospodarczej i z działalności prowadzonej w formie spółki cywilnej Usługi (...) s.c. (...), G. K.. Ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że w okresie od lipca 2018r. do grudnia 2021r. podlegał on obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu jedynie z tytułu prowadzenia indywidualnej pozarolniczej działalności gospodarczej. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art. 66 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, gdyż przepis ten nie wskazuje, że wspólnicy spółki cywilnej podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy podnosił, że zgodnie z przepisami obowiązującymi do 31 grudnia 2021r. ubezpieczony obowiązany był do opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne w podwójnej wysokości z dwóch rodzajów działalności.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony J. G. od dnia 16 maja 1990r. prowadzi własną działalność gospodarczą w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne, a konkretnie zajmuje się usługami geodezyjnymi i kartograficznymi. Od dnia 9 lipca 2013r. prowadzi działalność w formie spółki cywilnej i w ramach tej spółki również wykonywał usługi geodezyjne i kartograficzne.

Ubezpieczony w miesiącach sierpień i listopad 2018r., styczeń i luty 2019r., styczeń i listopad 2020r., styczeń i wrzesień 2021r. nie osiągał przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej.

Podkreślić należy, że stan faktyczny w sprawie był pomiędzy stronami bezsporny. Istotne znaczenie ma ocena prawna sytuacji ubezpieczonego.

W tym zakresie należy wskazać, że zgodnie z art. art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (obecnie Dz.U. z 2024r. poz. 146; dalej: ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej) użyte w ustawie określenie osoba prowadząca działalność pozarolniczą oznacza osobę, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie Dz.U. z 2023r. poz. 1230 ze zmianami; dalej: ustawa systemowa). W myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, z wyjątkiem ust. 6a.

Zgodnie z art. 82 ust. 5 pkt 1 i 9 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej (w brzmieniu obowiązującym za okres objęty zaskarżoną decyzją) rodzajami działalności są m.in. działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki cywilnej oraz inna niż określona w pkt 1-8

pozarolnicza działalność gospodarcza na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Stosownie do art. 82 ust. 3 tej samej ustawy jeżeli ubezpieczony prowadzący działalność pozarolniczą uzyskuje przychody z więcej niż jednego z rodzajów działalności określonych w ust. 5, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana odrębnie od każdego rodzaju działalności, z zastrzeżeniem ust. 4. Nie ma wobec tego wątpliwości, że – wbrew stanowisku skarżącego – prowadził on w okresie spornym działalność kwalifikowaną jako wykonywana w dwóch odrębnych formach, przy czym co do zasady z obu tych działalności wynikał obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Przepis art. 82 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej wyraźnie uzależnia jednak powstanie obowiązku uiszczania składki na ubezpieczenie zdrowotne od uzyskiwania przychodów. Błędne było zatem przyjęcie przez organ rentowy założeń, że okresowe nieuzyskiwanie przychodów z drugiego rodzaju działalności gospodarczej nie ma znaczenia dla powstania obowiązku składkowego dotyczącego tego drugiego rodzaju działalności.

Powyższe unormowanie odnosi się do pojęcia przychodów, dlatego należy uznać, że dopiero ich osiągnięcie wywołuje skutek w postaci obowiązku opłaty należnej składki. Jeżeli bowiem powstaje zbieg tytułów, to obowiązek odprowadzenia składki na ubezpieczenie zdrowotne zaistnieje z chwilą, gdy z obu tytułów zostanie osiągnięty przychód (patrz wyrok SA w Szczecinie z dnia 7 lipca 2009r. w sprawie III AUa 281/09 SA Sz 2011/1/144-151, wyrok SA w Gdańsku z dnia 7 lipca 2015r. w sprawie III AUa 233/15, wyrok SA w Gdańsku z dnia 29 stycznia 2014r. w sprawie III AUa 823/13, wyrok SA w Gdańsku z dnia 9 sierpnia 2016r. w sprawie III AUa 1001/16). Z poglądami prezentowanymi w tych wyrokach Sąd Okręgowy w pełni się zgadza. Trzeba też podkreślić, że odmiennie kształtuje się obowiązek opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne w przypadku, gdy prowadzenie działalności gospodarczej jest jedynym tytułem do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, osiąganie przychodu w takiej sytuacji jest dla opłacania składki zdrowotnej nieistotne. Ustawa reguluje bowiem, że podstawę składki dla tych osób stanowi nie osiągnięty przychód, ale zadeklarowana kwota.

Z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że ubezpieczony w kontrolowanym okresie nie osiągnął przychodu z prowadzonej indywidualnie działalności gospodarczej w miesiącach sierpniu i listopadzie 2018r., styczniu i lutym 2019r., styczniu i listopadzie 2020r. oraz styczniu i wrześniu 2021r.

Należy wobec tego podkreślić, że składka na ubezpieczenie zdrowotne rozliczana jest w okresach miesięcznych, co jasno wynika z art. 79 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, zgodnie z którym składka jest miesięczna i niepodzielna, a przy tym art. 82 ust. 3 tej samej ustawy nie wprowadził odrębnej od przywołanej zasady metody ustalania okresów rozliczeniowych. Oznacza to zatem, że za wskazane wyżej te miesiące, w których ubezpieczony nie osiągnął przychodu z działalności prowadzonej indywidualnie (czyli wykonywanej nie w formie spółki cywilnej),

nie obciążał go obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia indywidualnej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Musiało to skutkować częściową zmianą zaskarżonej decyzji na podstawie przepisów przywołanych wyżej i w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 kpc przez stwierdzenie, że J. G. nie ma obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia indywidualnej pozarolniczej działalności gospodarczej za miesiące sierpień i listopad 2018r., styczeń i luty 2019r., styczeń i listopad 2020r. oraz styczeń i wrzesień 2021r. (punkt I. wyroku).

Skoro zaś w pozostałych miesiącach ubezpieczony osiągał przychód z obu źródeł, tj. zarówno z działalności gospodarczej prowadzonej osobiście i z działalności prowadzonej w ramach spółki cywilnej, odwołanie w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc (punkt II. wyroku).